

Nevenka Volk Rožič
direktorica Severno Primorske
gospodarske zbornice, Nova Gorica

Goriška regija

Za razvoj regije smo odgovorni vsi, ki lahko nanj kakorkoli vplivamo

Ključnega pomena je, da lokalna oblast zna prisluhniti potrebam gospodarstva, ga upoštevati in se zaveda, da se investicije v gospodarski razvoj skupaj z ustrezno stanovanjsko politiko, še posebej za mlade, zelo bogato povrnejo v dobrobit vseh prebivalcev.

Nina Šprohar, foto: Jure Batagelj

Kljub slabšim rezultatom poslovanja se je v regiji zmanjšala neto zadolženost pri gospodarskih družbah in samostojnih podjetnikih, k čemur naj bi prispevalo bolj gospodarno poslovanje in krčenje odhodkov.

Goriška regija je trdno usidrana na zlati sredini med regijami, pravi **direktorica Severno Primorske gospodarske zbornice, Nova Gorica, Nevenka Volk Rožič**. Potenciala za izboljšanje je še veliko, kot pravi, so največje rezerve pri tesnejšem sodelovanju in povezovanju med odločevalci in gospodarstvom.

Kako ocenjujete stanje gospodarstva v regiji?

Goriška spada v skupino tistih regij, ki pozitivno prispevajo k presežku v trgovinski bilanci. Pokritost izvoza z uvozom je v prvem polletju 2021 tako znašala 117, v tem obdobju pa smo ustvarili za 127 milijonov evrov blagovnega presežka. V celotnem letu 2020 smo

denimo ustvarili za 238 milijonov evrov presežka. Če pogledamo četrtletna gibanja blagovne menjave, ugotovimo, da je po trendu upadanja vrednosti blagovnega izvoza in uvoza, ki se je začelo nekje po drugem polletju 2019, v drugem polletju leta 2020 zaznati spremembo – trend naraščanja tako vrednosti blagovnega izvoza kot uvoza, kar nakazuje okrevanje.

Kakšni so lanskoletni rezultati?

Za leto 2021 rezultate še čakamo, a glede na zadnje uradne rezultate AJPes predpostavljam, da bomo po poslovnih rezultatih družb trdno usidrani na zlati sredini med regijami. Sicer pa so gospodarske družbe

iz regije v letu 2020 poslovale slabše kot leto pred tem, saj so imele kar za 14 odstotkov manj dobička. Čista izguba se je v primerjavi z letom 2019 praktično podvojila in je znašala 85 milijonov evrov, medtem ko je bil neto čisti dobiček za 41 odstotkov nižji v primerjavi z letom 2019. Podatki kažejo, da je v letu 2020 svoj dobiček najbolj povečalo gospodarstvo v občini Ajdovščina, najslabše pa je šlo gospodarstvu občine Idrija. Neto čisti dobiček je v letu 2020 za malenkost izboljšalo še gospodarstvo v občinah Renče-Vogrsko, Vipava, Miren-Kostanjevica in Cerklje, največji upad neto čistega dobička pa je zabeležilo gospodarstvo v občini Idrija. V letu 2020 je šlo slabo tudi gospodarstvu v občini Šempeter-Vrtojba, ki je neto čisto izgubo v primerjavi z letom 2019 povečalo in leto 2020 končalo z nekaj manj kot 12 milijoni evrov izgube. Če poslovne izide gospodarskih družb iz leta 2020 primerjamo po regijah, ugotovimo, da je Goriška pristala na 6. mestu med 12 slovenskimi regijami, torej v sredini. Kljub slabšim rezultatom poslovanja se je v regiji zmanjšala neto zadolženost pri gospodarskih družbah in samostojnih podjetnikih, k čemur naj bi prispevalo bolj gospodarno poslovanje in krčenje odhodkov. Samostojni podjetniki so v regiji v letu 2020 celo nekoliko povečali neto dodano vrednost na zaposlenega.

Kako to, da so se določena gospodarstva (denimo v občini Ajdovščina) tako dobro znašla v zapletenih razmerah? Kako se jim je uspelo izogniti negativnim posledicam krize?

Občina Ajdovščina ima jasno načrtano vizijo in strategijo, ki jo dejansko živijo, v katero verjamejo in kateri odločevalci sledijo. Po mojem prepričanju je ključnega pomena to, da lokalna oblast zna prisluhniti potrebam gospodarstva, ga upoštevati in se zaveda, da se investicije v gospodarski razvoj skupaj z ustrezno stanovanjsko politiko, še posebej za mlade, zelo bogato povrnejo v dobrobit vseh prebivalcev. Relativno velike površine, namenjene za poslovne cone v pravem času, in številni drugi ukrepi, namenjeni gospodarstvu, so omogočili razvoj podjetij iz občine in pritegnile tudi družbe izven občine. V danem trenutku, ko so podjetja iskala večji prostor za lastni razvoj, se je ta ponujal prav tu. Gospodarstvo namreč potrebuje hitre spremembe in ne more čakati leta in leta, da pride do potrebnih poslovnih površin. Kar se, ne nazadnje, odraža v razcvetu, ki smo mu priča ob hitri cesti H4 in na kar smo lahko zelo ponosni.

Kateri so največji izzivi v regiji? Kako jih rešujete?

Na GZS Severno Primorski gospodarski zbornici se zelo hitro odzivamo na potrebe naših članov, saj se zavedamo, da je to naše poslanstvo. Spremembe, ki neposredno vplivajo na slabše pogoje poslovanja gospodarstva, kot sta na primer epidemija covid-19 in aktualna situacija v Ukrajini, predstavljajo izzive, za katere skupaj z našimi člani iščemo rešitve. Gre za

nepredvidljiv del naših aktivnosti, ki jih ne načrtujemo, ampak se preprosto zgodijo, kar pa terja od nas veliko prilagajanja in koordinacijskih ter organizacijskih spretnosti, da lahko članom učinkovito pomagamo. V regiji imamo sicer kar nekaj področij, ki otežujejo poslovanje in hitrejši razvoj podjetij.

Katera so najbolj pereča?

Že več kot deset let recimo pričakujemo postavitev protivetrne zaščite na odseku hitre ceste Razdrto-Selo med vkopom Vipavski križ in postajo Nanos. Za večjo dostopnost do regije in do njenih meja bi potrebovali ureditev oziroma izgradnjo glavne cestne povezave Zgornje Soške doline z Goriško ter v smeri proti Italiji Kanalsko obvoznico, obvoznico Čiginj-Volče in regionalni odsek Tolmin-Cerklje-Gorenja vas.

Velik izziv je tudi postavitev organizacijske infrastrukture za izgradnjo regijskega logističnega centra Goriške z intermodalnim centrom in prestavitvijo tovarnega postajališča iz Nove Gorice na lokacijo vzdolž hitre ceste H4 proti mednarodnemu mejnemu prehodu Vrtojba. S predstavniki logističnih podjetij in prevozniki v kratkem načrtujemo sestanek, na katerem bi poenotili stališče v zvezi z logističnim centrom, v naslednjem koraku pa z njim seznanili vse odločevalce v regiji in državi.

Velik izziv je postavitev organizacijske infrastrukture za izgradnjo regijskega logističnega centra Goriške z intermodalnim centrom in prestavitvijo tovarnega postajališča na novo lokacijo.

Največje rezerve imamo pri tesnejšem sodelovanju in povezovanju med odločevalci in gospodarstvom, predvsem pri projektih, ki presegajo meje ene same lokalne skupnosti.

Poleg tega še vedno primanjkuje poslovnih con, ne samo za visokotehnološka podjetja, ampak tudi za vse ostale dejavnosti. Pohvaliti pa moram razcvet gospodarstva v občini Ajdovščina.

Kakšno pa je stanje na področju energetske in telekomunikacijske infrastrukture?

Na področju oskrbe z električno energijo se je predvsem za podjetja, ki delujejo v Zgornjesoški dolini, v zadnjih letih naredilo veliko. Pomembno točko predstavlja izgradnja RTP Kobarid, v kratkem pa pričakujemo še izgradnjo drugega sektorja kablovoda od Loga Čezsoškega do Trnovega. Upamo, da bo sredstev za investicije v distribucijo električne energije dovolj.

Skrbi pa času neustrezna telekomunikacijska infrastruktura. V današnji dobi je namreč zelo težko razumljivo, da na relaciji Nova Gorica–Bovec še vedno ni mogoče opraviti telefonskega pogovora brez prekinitve.

Kje še vidite potencial za izboljšanje, kje se odpirajo nove priložnosti?

Največje rezerve imamo pri tesnejšem sodelovanju in povezovanju med odločevalci in gospodarstvom – predvsem pri projektih, ki presegajo meje ene same lokalne skupnosti. Tako bi se lahko hitreje odzvali na potrebe gospodarstva. Zavedamo se namreč, da smo za razvoj regije odgovorni vsi, ki lahko nanj kakorkoli vplivamo.

Kako je s kadri, katerih po opažanju podjetij v regiji najbolj primanjkuje? Kako je z uvajanjem vajeništva?

Problematika pomanjkanja kadrov presega dimenzije naše regije, pravzaprav je to velik evropski problem. Regijskemu gospodarstvu primanjkuje tehniški in gostinski kader. Na zbornici skupaj s člani že vrsto let

odpiramo vrata gospodarstva ter učencem, dijakom in potencialnemu kadru približujemo poklice, tudi deficitarne, predstavljamo podjetja, promoviramo vajeništvo. Pred časom smo skušali tudi uvesti tehnični oddelek srednje šole v Tolminu, a žal ni bilo dovolj vpisanih in je načrt padel v vodo. Ravno sedaj smo v pripravi na organizacijo letošnjih obiskov učencev po podjetjih.

Kako poteka sodelovanje s šolami?

Zelo dobro sodelujemo s Šolskim centrom Nova Gorica in verjamem, da bomo v prihodnje stike še okrepili. Zadovoljni smo tudi, da so na naš lanski javni razpis za inovacije prijavili lastno inovacijo skupaj z dijaki in zanj dobili bronasto priznanje.

Prej ste omenili vojno v Ukrajini kot primer nepričakovane krize, s katero se mora soočiti tudi zbornica. Kako pa sta vojna in sankcije, usmerjene zoper Rusijo, vplivali na poslovanje podjetij v regiji?

V Rusijo in Ukrajino izvažajo tudi severnoprimorska podjetja, predvsem s področja predelovalne industrije, pa tudi storitvena podjetja. Seznanjeni smo s težavami, ki jih imajo, in na ravni GZS iščemo možne rešitve, saj je vprašanje in izzivov vedno več. V prizadevanjih za izmenjavo informacij in dobrih praks smo na ravni GZS oblikovali tudi posebno posvetovalno skupino za podjetja, ki poslujejo na ukrajinskem, ruskem in beloruskem trgu. Težave, s katerimi se soočajo izvozniki, so namreč zelo različne, odvisne pa so predvsem od tega, v kateri fazi je posamezni posel zastal. V tem trenutku je še prezgodaj za ocene, kako obsežne bodo posledice že sklenjenih ali načrtovanih poslov – predvsem zato, ker ne znamo še prepoznati vseh multiplikativnih učinkov, ki jih bo prineslo vojno stanje. ^{gg}